

Sintaxi de l'espanyol: l'oració composta

Codi: 100584
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OB	3	1
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4	0
2504012 Estudis d'Espanyol i Xinès: Llengua, Literatura i Cultura	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Ángel J. Gallego Bartolomé
Correu electrònic: Angel.Gallego@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Com que l'estudiant ha demostrat, mitjançant l'obtenció dels crèdits corresponents a les assignatures de formació bàsica i a les obligatòries, que ha adquirit les competències bàsiques, haurà de ser capaç d'expressar-se amb correcció oralment i per escrit. Per aquest motiu, les errades ortogràfiques i d'expressió que pugui cometre comportaran un descens de la puntuació en la qualificació final.

Les activitats pràctiques i els treballs presentats en l'assignatura hauran de ser originals i no s'admetrà, en cap circumstància, el plagi total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. L'eventual presentació de material no original sense indicar adequadament el seu origen comportarà, automàticament, la qualificació de suspens (0).

Així mateix, es considera que l'estudiant coneix les normes generals de presentació d'un treball acadèmic. Tot i això, el professor de l'assignatura pot donar normes específiques, en el cas que ho consideri necessari.

Objectius

L'assignatura s'integra en el conjunt de la matèria *Llengua espanyola: sincronia*, que forma part dels 108 crèdits de formació obligatòria del Grau de Llengua i Literatura Espanyoles, i que l'estudiant cursa juntament

amb altres assignatures de llengua i literatura. Es tracta d'un curs de sintaxi que complementa i aprofundeix l'assignatura *Sintaxi de l'espanyol: l'oració simple*. Es parteix d'un enfocament descriptiu dels fenòmens que afecten l'oració composta i s'hi aporten les eines teòriques fonamentals per a la seva anàlisi i comprensió.

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Descriure l'estructura de la llengua espanyola i distingir-ne els aspectes sistemàtics i normatius.
- Emmarcar tipològicament els principals fenòmens de la llengua espanyola i relacionar-los amb fenòmenos similars d'altres llengües romàniques.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Català i Espanyol

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Descriure l'estructura de la llengua espanyola i distingir-ne els aspectes sistemàtics i normatius.
- Emmarcar tipològicament els principals fenòmens de la llengua espanyola i relacionar-los amb fenòmenos similars d'altres llengües romàniques.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Descriure l'estructura de la llengua espanyola i distingir-ne els aspectes sistemàtics i normatius.
- Emmarcar tipològicament els principals fenòmens de la llengua espanyola i relacionar-los amb fenòmenos similars d'altres llengües romàniques.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Espanyol i Xinès: Llengua, Literatura i Cultura

- Analitzar les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua espanyola i del xinès mandarí.
- Descriure els fonaments lingüístics en els quals se sustenten els estàndards de l'espanyol i del xinès mandarí.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Reconèixer els factors de variació lingüística de l'espanyol des dels punts de vista diacrònic i sincrònic.
- Utilitzar amb precisió les tècniques de recopilació, organització i ús de la informació i documentació.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar estructures lingüístiques de l'espanyol.
2. Analitzar l'estructura de les paraules des del punt de vista morfològic.
3. Analitzar les estructures lingüístiques de l'espanyol.
4. Analitzar les relacions entre lèxic i gramàtica.
5. Construir textos normativament correctes.
6. Definir els conceptes de competència semàntica i pragmàtica.
7. Descriure i identificar el sistema fonètic i fonològic de la llengua espanyola.
8. Distingir la variació geogràfica des dels diferents nivells d'anàlisi lingüística.
9. Fer prediccions i inferències sobre el contingut d'un text.
10. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
11. Fer servir les eines digitals per recollir, classificar, interpretar i analitzar dades rellevants relacionades amb l'estudi de la llengua.
12. Identificar correctament les unitats lingüístiques.
13. Identificar els errors normatius, estilístics o argumentatius d'un text.
14. Identificar els factors pragmàtics que condicionen l'ús de les diverses estructures lingüístiques.
15. Identificar les relacions paradigmàtiques i sintagmàtiques entre les diferents unitats lingüístiques.
16. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
17. Interpretar la paraula des dels diferents nivells d'anàlisi lingüística.
18. Interpretar, a partir d'un text, el significat de les paraules desconegudes.
19. Realitzar prediccions i inferències sobre el contingut d'un text.
20. Resumir les característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius.
21. Resumir les característiques d'un text escrit en funció dels seus propòsits comunicatius.
22. Utilitzar els recursos necessaris, tant digitals com no digitals (bases de dades, repositoris de textos, diccionaris, obres de referència), per analitzar qualsevol document, oral o escrit, des del punt de vista lingüístic.

Continguts

1. De l'oració simple a l'oració composta

L'arquitectura de l'oració. El sintagma verbal (SV) i la predicació. La flexió verbal: les marques de temps i de concordança. El sintagma complementador (SC): les marques de la subordinació. La modalitat.

2. L'oració composta: caracterització general

Coordinació i subordinació. La classificació de les oracions subordinades: subordinades completives, relatives y adverbials. Els nexes i la temporalitat. Tipus de nexes subordinants.

3. La subordinació completiva (o substantiva)

La subordinació completiva: caracterització general i tipologia. Els predicats que seleccionen subordinades completives. Els nexes de la subordinació completiva. La temporalitat: l'alternança entre formes verbals finites i no finites. Les formes verbals finites: indicatiu vs. subjuntiu. Modalitat i subordinació substantiva: interrogatives i exclamatives indirectes. Les clàusules quantificades.

4. La subordinació relativa (o adjectiva)

La subordinació relativa: caracterització general i tipologia. Les marques de la subordinació relativa: l'estatut dels pronoms i adverbis relatius. Les relatives lliures o "substantivades". Relacions entre les oracions interrogatives, exclamatives i relatives.

5. La subordinació adverbial

La subordinació adverbial: l'enfocament funcional tradicional. Les marques de la subordinació adverbial. Classes de nexessubordinants. Les construccions absolutes. Subordinades adverbials pròpies i impròpies. L'anàlisi formal de la subordinació adverbial.

Metodologia

Una finalitat bàsica de l'ensenyament de la gramàtica és capacitar els alumnes per l'exercici de l'anàlisi sintàctica. Conseqüentment, teoria i pràctica són dos aspectes relacionats íntimament en el desenvolupament de l'assignatura. En el desenvolupament de l'assignatura es combinaran ambdós aspectes: 1) l'exposició teòrica dels continguts del programa i 2) la il·lustració pràctica amb la finalitat de potenciar la capacitat de reflexió sintàctica dels estudiants. L'aula constituirà un espai obert per a la discussió de problemes, l'argumentació sintàctica, el comentari de la bibliografia rellevant i la resolució d'exercicis (prèviament preparats pels estudiants).

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. Es penjarà també al Campus Virtual on l'alumnat podrà trobar la descripció detallada dels exercicis i pràctiques, els diversos materials docents i a qualsevol informació necessària per a l'adequat seguiment de l'assignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals, sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professor	50,5	2,02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 22
Tipus: Supervisades			
Tutories programades	15,5	0,62	5, 9, 10, 13, 18, 20
Tipus: Autònomes			
Treball autònom	75	3	5, 9, 10, 13, 17, 18, 19, 20, 21

Avaluació

Hi ha tres components en l'avaluació del curs: un exercici escrit individual no presencial (30%), entregat a finals de desembre; una prova parcial de continguts (30%), a mig curs, i una prova final (40%), que es farà a final de curs. Les tres activitats són obligatòries. Es considerarà 'No presentat' tot estudiant que no presenti

aquestes tres evidències d'avaluació. Per aprovar el curs cal haver obtingut com a mínim 5 punts sobre 10 en la mitjana de les tres activitats (un cop aplicada la corresponent ponderació) i com a mínim 4 punts sobre 10 en el promig de les proves escrites presencials. En el cas que no s'aconsegueixi aquesta nota mínima, l'estudiant podrà presentar-se a l'examen de reavaluació.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercici no presencial	30%	5	0,2	3, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 18, 19, 20, 21
Prova final	40%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 22
Prova parcial	30%	2	0,08	3, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20

Bibliografia

Bibliografia bàsica

Bosque, I. (1989), (2015): *Las categorías gramaticales*. Relaciones y diferencias. Madrid, Síntesis.

—— (1994): *Repaso de sintaxis tradicional. Ejercicios de autocomprobación*. Madrid, Arco Libros.

Bosque, I & V. Demonte, eds. (1999): *Gramática descriptiva de la lengua española*, 3 vols. Madrid, Espasa Calpe.

Bosque, I. & J. Gutiérrez-Rexach (2009): *Fundamentos de Sintaxis Formal*. Madrid, Akal.

Brucart, J.M. & M.L. Hernanz (2016): "Las posiciones sintácticas". En Á.J. Gallego, ed., *Perspectivas de sintaxis formal*, Madrid, Akal: 33-109.

Di Tullio, A. (2014): *Manual de gramática del español*. Nueva Edición. Buenos Aires, Waldhuter Editores. Accesible en <https://www.scribd.com/doc/309930062/Di-Tullio-2014-Manual-de-Gramatica-Del-Espanol>

Gutiérrez-Raxach, Javier (2016): *Enciclopedia de lingüística hispánica*, 2 volms., London, Routledge

Hernanz, M.L. & J.M. Brucart (1987): *La sintaxis, I. Principios teóricos. La oración simple*. Barcelona, Crítica.

Hualde, J.I., A. Olarrea & E. O'Rourke, eds. (2012): *The Handbook of Hispanic Linguistics*. Oxford, Wiley-Blackwell.

Moreno Cabrera, J.C. (1991): *Curso universitario de lingüística general, 1. Teoría de la gramática y sintaxis general*. Madrid, Síntesis.

Pavón Lucero, María Victoria (ed.) (2016): *Las relaciones interoracionales en español*, Berlin, De Gruyter.

RAE (2010): *Nueva gramática de la lengua española. Manual*. Madrid, Espasa.

Rodríguez Ramalle, T.M. (2005): *Manual de Sintaxis del Español*. Madrid, Castalia.

—— (2015): Las relaciones sintácticas. Madrid, Síntesis.

Solà, J., M.R. Lloret, J. Mascaró & M. Pérez Saldanya, eds.(2002): *Gramàtica del català contemporani*, vols. 2 - 3: *Sintaxi*. Barcelona, Empúries.

Zagona, K. (2002): *The Syntax of Spanish*. Cambridge, Cambridge University Press. Trad. esp.: *Sintaxis Generativa del español*. Madrid, Visor, 2006.

Bases de dades

Corpus de Referencia del Español Actual [CREA]: <http://www.rae.es>

Corpus del español del siglo XXI [CORPES XXI]: <http://www.rae.es/recursos/banco-de-datos/corpes-xxi>

Corpus del Español de M. Davies[CE]: <http://www.corpusdelespanol.org/>

DRAE: <http://buscon.rae.es/drael/>

Diccionario panhispánico de dudas: <http://buscon.rae.es/dpd/>